

GENETIC RESEARCH
& DIGITAL VISUALIZATION
IN THE PERFORMING ARTS

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

*προσεγγίζοντας το έργο του:
από το οικείο στο οικουμενικό*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΜΕΓΑΡΟ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ & ΕΦΗΣ ΜΙΧΕΛΗ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΣ

Το τριήμερο επιστημονικό συνέδριο «Προσεγγίζοντας το έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου: από το οικείο στο οικουμενικό» διοργανώνεται στην Αθήνα στις 11, 12 και 13 Ιανουαρίου 2023, στη Μουσική Βιβλιοθήκη του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Είναι αφιερωμένο στον παγκόσμιας εμβέλειας Έλληνα σκηνοθέτη, χορογράφο, εικαστικό, περφόρμερ και σχεδιαστή σκηνικών, κοστούμιών και φωτισμών Δημήτρη Παπαϊωάννου. Πρόκειται για έναν πολυσιχδή δημιουργό που κινήθηκε από τους underground χώρους της αναρχικής πρωτοπορίας στις μεγάλες σκηνές, τα τεράστια κλίμακα θεάματα και τους διεθνείς τηλεοπτικούς δέκτες. Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου απευθύνθηκε στο ειδικό, αλλά και στο ευρύ κοινό, εντάσσοντας στο έργο του στοιχεία από το pop και το λαϊκό έως το λόγιο και υψηλό και καθιστώντας το προσωπικό και ενδόμυχο, οικουμενικό και παγκόσμιο. Δοκιμάστηκε σε ένα πλατύ αισθητικό φάσμα, μέσα από το οποίο αναδείχθηκε, προκάλεσε, πειραματίστηκε και επαναπροσδιορίστηκε, για να αποκρυσταλλώσει κατά την τελευταία δεκαετία, μία διακριτή, διεθνώς αναγνωρίσιμη ταυτότητα.

Σκοπός του συνεδρίου είναι να φωτίσει το πολυσύνθετο έργο του Παπαϊωάννου από διαφορετικές οπτικές και αφητηρίες, να καταγράψει τη δημιουργική του διαδικασία, και μέσα από παραδείγματα, συνεργασίες και αναφορές από το αρχείο του δημιουργού, να εξετάσει παραστασιολογικές, χορογραφικές, εικαστικές, ερμηνευτικές και έμφυλες προσεγγίσεις.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ:

Ερευνητικό έργο «Γένεσις: Γενετική Έρευνα και Ψηφιακή Οπτικοποίηση στις Παραστατικές Τέχνες»

Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.)

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ:

Περιφέρεια Αττικής

Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)

Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΩΝ:

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Δήμος Αθηναίων

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Κώστας Ιωαννίδης, *Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών*

Δηώ Καγγελάρη, *ΑΠΘ, Δραματική Σχολή Εθνικού Θεάτρου*

Ανδρέας Μαρκαντωνάτος, *Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου*

Αύρα Ξεπαπαδάκου, *Πανεπιστήμιο Λευκωσίας*

Έλενα Παπαλεξίου, *Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου*

Γιώργος Σαμπатаκάκης, *Πανεπιστήμιο Πατρών*

Στεριανή Τσιντζιλώνη, *Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*

ΟΜΑΔΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ανδρέας Αραούζος

Αναστασία Καραμάνου

Μάρκος Μπούσιος

Μαρίνα Νάστου

Χριστίνα Ράινχαρτ

Μαρία Ρούμπου

Επικοινωνία: **OPUS Integrated Communication**

Σχεδιασμός γραφικών: **Φιλένη Λοράνδου**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: www.genesisproject-uop.gr

10.00-11.00 ΕΓΓΡΑΦΕΣ

11.00-12.00 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Έλενα Παπαλεξίου, Επιστημονικά υπεύθυνη του ερευνητικού έργου «Γένεσις: Γενετική Έρευνα και Ψηφιακή Οπτικοποίηση στις Παραστατικές Τέχνες»

Κατερίνα Κουραβέλου, Διευθύντρια Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.)

Ελένη Δουνδουλάκη, Γενική Γραμματέας Σύγχρονου Πολιτισμού Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Χάρης Ρώμας, Αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού, Περιφέρεια Αττικής

Γιάννης Βακαρέλης, Καλλιτεχνικός διευθυντής του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών

Αλέξανδρος Χαρκιολάκης, Διευθυντής του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής

12.00-13.45 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1 | ΣΚΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ I

Προεδρία: **Ανδρέας Μαρκαντωνάτος** (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)

Ματίνα Καλτάκη (θεατρολόγος, κριτικός θεάτρου), «Δημήτρης Παπαϊωάννου/Ομάδα Εδάφους: η πρώτη δεκαπενταετία (1987-2002)»

Κατερίνα Αρβανίτη (Πανεπιστήμιο Πατρών), «Η εικονοποιία ως δραματουργία: η *Μήδεια* (1993, 2008) του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Εύη Προύσαλη (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο), «*Still Life*: η προέλευση του Έργου Τέχνης. Παραστασιακά και Φιλοσοφικά Διακείμενα»

Γιώργος Ροδοσθένους (Πανεπιστήμιο του Leeds), «*Inside* (2011): Papaioannou's fugue on everyday life as an immersive musicalized stage reality»

13.45-14.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

14.30-16.15 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2 | ΣΚΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ II

Προεδρία: **Κάτια Σαβράμη** (Πανεπιστήμιο Πατρών)

Στεριανή Τσιντζιλώνη (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο), «Το υλικό και το μετα-ανθρώπινο στοιχείο στο χορογραφικό σύμπαν του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Ιωάννα Τζαρτζάνη (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Έρωτας και πολιτική / Έρωτας ως πολιτική: ο έρωτας ως στοιχείο ταυτότητας στο έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Καίτη Διαμαντάκου (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών) & **Μάρω Σταυρινού** (χορεύτρια, καθηγήτρια χορού, θεατρολόγος), «*Martha Graham* και Δημήτρης Παπαϊωάννου. Εκλεκτικές συγγένειες με σημείο επαφής τη *Μήδεια*»

Χαριτίνη Τσικούρα (Πανεπιστήμιο Paris Nanterre), «*Μήδεια 2*: ενσαρκώνοντας χορευτικά το προφίλ της ηρωίδας»

16.15-17.00 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Αμαλία Μουτούση (ηθοποιός), «Ανομολόγητες συγγένειες»

17.00-18.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

18.00-19.00 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 3 | ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Προεδρία: **Αύρα Ξεπαπαδάκου** (Πανεπιστήμιο Λευκωσίας)

Λελέ Δεμερτζή (The Alan Turing Institute), «*Still Life*: ένας χώρος εν κινήσει»

Έλενα Παπαλεξίου (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Προς μία μεθοδολογία καταγραφής, ερμηνείας και αφήγησης της δημιουργικής διαδικασίας: το παράδειγμα του *Εγκάρσιου Προσανατολισμού*»

19.00-20.00 ΔΙΑΛΕΞΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ

Εύα Στεφανή (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), «*Εγκάρσιος Προσανατολισμός*: κινηματογραφώντας τον Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2023

11.00-12.30 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4 | ΧΩΡΟΣ, ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΕΣΗ

Προεδρία: **Κώστας Ιωαννίδης** (Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών)

Νίνα Παππά (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο), «Η σημασία της επανάληψης στο *Μέσα* του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Λίλη Πεζανού (Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών), «Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου ως ερμηνευτής των ονείρων του, των ονείρων μας»

Παρασκευή Τεκτονίδου (Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών), «Πώς να κάνουμε πράγματα με τις “ζωντανές εικόνες”: Η επιτελεστικότητα στο έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου μέσα από το παράδειγμα του *Μεγάλου Δαμαστή*»

Καλλιόπη Σίμου (περφόρμερ, θεατρολόγος), «Μορφή και Ρυθμός: δύο μηχανισμοί διέγερσης της ψυχοσωματικής λειτουργίας του ερμηνευτή ως εκκύκλημα στοχασμού για τον θεατή»

12.30-13.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

13.15-14.45 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 5 | ΙΣΤΟΡΙΑ, ΩΣΜΩΣΕΙΣ, ΔΙΑΤΟΜΕΣ

Προεδρία: **Γιώργος Σαμπατακάκης** (Πανεπιστήμιο Πατρών)

Δημήτρης Πλάντζος (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών): «Η ανάπλαση της ελληνικότητας»

Μάνος Λαμπράκης, (δραματουργός), «Love me or kill me: από τη διάλυση του “φύλου” στην επανασύσταση της “φυλής”. 2000-2004: η διαδρομή του Δημήτρη Παπαϊωάννου από τη Sarah Kane και τον Λευτέρη Βογιατζή στους Ολυμπιακούς Αγώνες»

Αγγελική Κορδέλλου (Πανεπιστήμιο Πατρών), «Γιώργος Κουμεντάκης-Δημήτρης Παπαϊωάννου: συνθέσεις-ορόσημα στο πλαίσιο μιας γόνιμης συνεργασίας»

Δνώ Καγγελάρη (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου), «Δημήτρης Παπαϊωάννου: αναζητώντας την ποιητική του»

14.45-15.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

15.30-17.45 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 6 | (ΞΑΝΑ)ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΟΥΗΡ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Προεδρία: **Δηώ Καγγελάρη** (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου)

Γιώργος Σαμπατακάκης (Πανεπιστήμιο Πατρών), «Για μία κουήρ γενεαλόγηση του έργου του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Δημήτρης Παπανικολάου (Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης), «Ο Δημήτρης στην ακτή: από την Ανάφη στο *Ρέκβιεμ για το τέλος του έρωτα*»

Κωνσταντίνος Κυριακός (Πανεπιστήμιο Πατρών), «“Ο έρωσ ως αγιότητα”: για μία κουήρ θρησκευτικότητα στο έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Ελένη Παπαργυρίου (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο), «Κινούμενη εικόνα – μουσική – κείμενο: ο Καβάφης του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Πάνος Μιχαήλ (φωτογράφος, ψηφιακός καλλιτέχνης, συντάκτης πολιτιστικών θεμάτων): «*Δικό Σου Είναι Αυτό Που Αναζητώ**»

17.45-18.45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

18.45-20.30 **Νεφέλη Σαρρή** (σκηνοθέτιδα): «*Πίσω από τον τοίχο*». Προβολή της ταινίας και συζήτηση με το κοινό.

Παρασκευή 13 Ιανουαρίου 2023

11.00-12.00 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 7 | ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ I

Προεδρία: **Έλενα Παπαλεξίου** (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)

Αύρα Ξεπαπαδάκου (Πανεπιστήμιο Λευκωσίας), «Ξεκλειδώνοντας το cabinet de curiosités του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Ελπίδα Κοριανού, Ευαγγελία Χελιώτη, Παρασκευή Δαμάλα (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Ιστορίες μέσα από το αρχείο του Δημήτρη Παπαϊωάννου: από το *Βουνό* έως τα *Φεγγάρια*»

12.15-13.30 ΣΥΝΕΔΡΙΑ 8 | ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ II

Προεδρία: **Στεφανία Μεράκου** (Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»)

Βάλια Βράκα (Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Το αρχείο του Δημήτρη Παπαϊωάννου: η μετάβαση από την αναλογική μορφή στην ψηφιακή εποχή»

Παρασκευή Δαμάλα, Γεωργία-Μαρία Παπαδάκη, Λουίζα Νικολάου (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Το αρχείο του Δημήτρη Παπαϊωάννου: εργογραφία, τεκμηρίωση, ψηφιοποίηση»

Βασίλης Πουλόπουλος (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Δημιουργώντας την ψηφιακή υποδομή για το αρχείο του Δημήτρη Παπαϊωάννου»

Κώστας Βασιλάκης (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), «Ψηφιακές υποδομές καλλιτεχνικών αρχείων: εξελίξεις και προοπτικές»

13.30-14.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

14.15-15.30 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ I: ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Συντονισμός: Έλενα Παπαλεξίου

Παυλίνα Ανδριοπούλου (ερμηνεύτρια), **Στέφανος Δρουσιώτης** (μουσικολόγος, θεατρολόγος),
Λουκάς Μπάκας (σκηνογράφος), **Δρόσος Σκώτης** (ηθοποιός)

15.45-17.00 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ II: ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Συντονισμός: Θα ανακοινωθεί σύντομα

Γιώργος Λούκος (τέως καλλιτεχνικός διευθυντής Φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου και Μπαλέτου της Όπερας της Λυών), **Όλια Λαζαρίδου** (ηθοποιός), **Άντζελα Μηρούσκου** (ηθοποιός, σκηνοθέτιδα),
Αγγελική Στελλάτου (ερμηνεύτρια, χορογράφος)

17.00-17.45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

17.45-18.15 ΒΙΝΤΕΟΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Ρούλα Πατεράκη (ηθοποιός, σκηνοθέτιδα), «**Θεωρήματα και αξιώματα: Ανατέμνοντας το INK του Δημήτρη Παπαϊωάννου**»

Ευριπίδης Λασκαρίδης (ηθοποιός, σκηνοθέτης)

18.15-19.00 ΔΙΑΛΕΞΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ

Νίκος Νικολόπουλος (σκηνοθέτης, κινηματογραφιστής), «**Ο κινηματογραφικός φακός ως μέσο απόδοσης των έργων *Πρώτη ύλη* (2012), *Ο μεγάλος δαμαστής* (2017) και *Since She* (2018) του Δημήτρη Παπαϊωάννου**»

19.00-19.35 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Ρένη Πιττακή (ηθοποιός), «**Μία χορευτική ιστορία του έρωτα**»

